

BIBLIOTECA DE TEATRU.

Broșura 2.

CURCA

BCU "1 Decembrie 1918" University Library Cluj
Comedie în 1 act

de

THEOCHAR ALEXI.

Prețul 15 cruceri.

B R A Ș O V

EDITURA ȘI TIPOGRAFIA ALEXI.

1892.

C U R C A.

Comedie in 1 act

de

T h e o c h a r A l e x i .

PERSÓNELE.

Cocóna Saveta, văduvă.

Elvira, fiă-sa.

Părintele Aron.

Domnul Gligore Sunduc, moșier, flēcău tomnatic.

Dr. Pilang Antal, profesor.

Manda, servitóre la cocóna Saveta.

BCU Cluj / [Central University Library Cluj](#)

SCENA I.

(Odaia simplu mobilată in locuința cocónei Saveta. O ușă in fund și una de o lature.)

M a n d a . Saveta.

Manda (intra călcând ca o curcă, cu o mătură in mână și s'apucă să măture cu nisece mișcări, ca și când ar săpa.)

Cocóna Saveta (intra in urma ei). Nu de géba ai păzit curcile a casă la voi, étă că ți-ai luat umbletul după ele, calcă ca o curcă. Ș'apoi uită-te la ea, cum mătură, par' că ar săpa. (Îi smulge mătura din mână.)

Manda (zimbesece a plânge). Păi cocónă, să nu mătur dară.

Saveta. Ba să mătură, dar nu așa (arată cum a săpat Manda), ci așa (arată cum să măture) și mai nainte de tóte stringe covorul cel lung de colea jos.

Manda (calcă pe covor și s'apucă să-l stringă dela capătul de dinaintea sa rotogolindu-l spre sine. Când ajunge în dreptul picioarelor sale, face un salt înapoi tot pe covor, și apoi se plcăă éráși in jos și urméză a rotogoli covorul spre sine.)

Cocóna Saveta (intru aceea a măturat împrejur. Dând cu ochii de *Manda* tocmai in momentul când sare, stă puțin incremenită pe loc, apoi aruncând mătura, se năpustesce la ea).
Ce bazaconie ímí mai este și asta, sarí ca o netótă?

Manda. Pă-i cocónă, n'am putere ca sa mă ridic și pe mine cu covorul împreună.

Saveta. Hai, plcăă, eși d'aicí să nu te mai vęd, căci mi-ai scormonit arțagul. Piei din ochii mei.

Manda (s'a oprit plecată cu covorul in mână și ținându-l țeapăn, fără ca să-și ia piciorul de pe el, firesce nu se póte mișca din loc. Ea trage din răsputeri de covor, silindu-se astfel a pleca d'acolo.)

Saveta (dându-i o lovitură peste mână.) Ce, doar vrei să-mí rupí scumpetea de covor.

Manda (țipă, scapă covorul din mână și fuge țipând mereu.)

Saveta (ia mătura de jos și o repede in urma servitórei.)

SCENA II.

Saveta. Părintele Aron.

Saveta (dând cu ochii de preot, se spariă.) Vai de mine, eram să nimeresc pe Sfinția ta, ertare Domnule părinte, (îi sărută mâna.)

Aron (zimbind.) Earăși te-a răpit arțagul.

Saveta. Inger din cer picat să fii și totuși trebuie să-ți perđi răbdarea cu o neghioabă cum este acéstă fată. De ai fi vędut părinte nesdrăvâniile ce mî-a făcut.

Aron. E nepățită sêrmana copilă. Adă-ți aminte de asta și-ți vei oțeli răbdarea.

Saveta. Este mai nepricepută de cât o vită chiar.

Aron. Oare pentru aceea m'ai poftit la Dta, ca să-mi spuî astea?

Saveta (ruşinată.) Ba nu părinte, te-am rugat să vii în pricina logodnei fiicei mele Elvira.

Aron. Cu profesorul de ungar?

Saveta. Da, Domnule părinte.

Aron. Aşa de diminéţă?

Saveta. Ba, logodna are să se facă după biserică, pe la amedă, căci aşa o doreşte profesorul, dar te-am poftit mai de diminéţă la mine, ca să te rog să citeşti un sărindar.

Aron. Pentru ce?

Saveta. Pentru ca Dumnezeu să-mi întorcă pe Elvira din rătăcirea ei, care o duce în prăpastie.

Aron. Ce aud? Dta nu mai vrei s'o dai după profesor?

Saveta. Nu, nici decum.

Aron. Apoi de ce te invoiseşi dară?

Saveta. Eu nu m'am invoit nici odată cu dragă inimă.

Aron. Şi totuşi aţi hotărît pâna şi ziua de logodnă, după cum singură ai întărit-o chiar acum, dicând, că are să se întemple ađi la amedă.

Saveta (incurcată.) Când am hotărît asta nu primisem încă scrisore dela ginerele meu Pavlescu, că-mi trimite un moşier bogat din România pentru Elvira.

Aron. Cocónă Savetă, eu sunt preot de viţă nouă, eu nu primesc să slujesc sărindare pentru asemenea lucruri.

Saveta. Aşa dară mai bine să perdem pe Elvira, căci me tem că decă se va duce după Ungur, cu vremea va trece la legea lui.

Aron. Datoria mea de preot dreptcredincios mă calcă să impedec acésta.

Saveta. Veđi aşa, Domnule părinte.

Aron. Dar nu prin sărindare . . .

Saveta. Ci prin . . .

Aron. Voi vorbi cu Elvira şi o voi povăţui.

Saveta. Decă cređi că aşa va fi mai bine . . .

Aron. De bună sémă.

Saveta. Eu însă ași incerca și cu sārindarul.

Aron. Mă tem că nu numai sārindarul dară și povețele mele vor fi inzadar.

Saveta (neliniștită.) De ce părinte?

Aron. Fiindcă tréba a ajuns pré departe.

Saveta. Décă vei spune părinte Elvirei, că-și perde sufletul . . .

Aron. Ci tocmai asta nu i-o pot spune. Elvira de bună sémă s'a promis Ungurului și nu eu pot fi acela, care s'o povățuesc ca să-și calce cuvântul dat. Ar fi o mârșăvie, care nu s'ar putea scusa cu nimic și mai puțin încă cu faptul, că acum Elvira s'ar putea mărita după alt bărbat, fiă și mai bun decât profesorul Dr. Pilang.

Saveta. Părinte, părinte !

Aron. Orî ce mi-ai spune nu mă vei putea abate dela pătrunderea mea. Poți să cređi, că sunt cosmopolit, cum mă numesc unîi, poți să-mi đici chiar bonjurist, revoluționar, eretic, căci eu unul nu mă spariu de nimic când este vorba a mă lupta pentru cuvânt, pentru credincioșie, pentru acea virtute strălucitoare, fără de care nu ar putea exista nici biserică, nici statul, nici societatea și nici familia chiar, fără de care mișelul cel mai dejosit, călcătorul legilor omenesci și dumnezeesci ar avea drept la aceeași stimă și considerațiune ca omul cel mai drept; credincioșia, acea minunată legătură nevedută și nepipăită care stringe unîi de alți pe ómenii de bine, pe toți cari țên la sfințenia cuvântului dat.

SCENA III.

Precedenți. Elvira.

Elvira (pe după scenă.) N'ai văđut pe vac' al meu cât' odată albă, cât' odată negră (intră fără a observa pe preot, cătră *Saveta*) și cu un vițel după el, cât mumă-ta.

Saveta (necăjită.) Ba, cât mumă-ta.

Aron (rîde.) Ha, ha, uiți că chiar Dta ești mumă-sa; ér te-a coplesit arșagul.

Elvira (rușinată.) Vai, Domnule părinte (îi sărută mână.)

Aron. Nu te rușina, draga mea. O glumă nevinovată este mai bine primită de Dumnezeu, decât o zmerenie fățarită.

Elvira. Sunt atât de fericită, încât nici nu mai știu bine ce ăic și ce fac.

Aron (la o parte.) Bine mî-ar sta óre mie, unui preot ce sunt, ca să stăruesc cu tot adinsul intru sfărămarea unei asemenea fericiri?

Saveta (cătră *Elvira*) Ai putea fi cu mult mai fericită.

Elvira. Nici odată, căci fericirea nu stă in banî.

Saveta. Baniî cel puțin ajută la trăinicia fericirei.

Aron. Mai cu sémă decă baniî sunt in mâna unui om cum sê cade.

Elvira. Póte, eu insă nu țên catuși de puțin la banî, căci n'am ideile Dtale, mamă dragă.

Saveta. Destul de rêu. Te las cu Domnul părinte, care va avea bunavoința de a te aduce la alte idei. (Ese.)

SCENA IV.

Aron. *Elvira.*

Aron. Mama Dtale m'a rugat, că inaintea pasului serios, ce voiesci să întreprinđi astăđi . . .

Elvira (îl intrerupe.) Știu ce vrea mama, să las pe Antal și să iau pe un moșier, pe care nici nu-l cunosc și nici nu știu măcar, decă el voiesce să mă ia pe mine.

Aron. Coconă Saveta nu vrea decăt fericirea Dtale, étă tot.

Elvira. Da, fără indoială, dar Domniaei vrea să mă fericescă după un fason, care nu este și al meu și pe care nu mi-l voi însuși nici odată, nici chiar atunci decă ar fi și fasonul Dtale, Domnule părinte.

Aron. Mai domol draga mea; decă ai semâna și in altele cu mama Dtale, precum seamenî la nerăbdare . . .

Elvira. Ertare Domnule părinte decă nu m'am putut reține după cuviință, dar . . .

Aron. Am destulă esperiință pentru a te înțelege . . .
Dacă n'ași fi preot, nici n'ași fi primit a-ți vorbi, — așa însă silit sunt, a-mi apăra biserica.

Elvira. Cred că nu este amenințată de nimen. Doctorul Pilang Antal, chiar în calitate sa de doctor de filosofie este indestul de luminat pentru a nu se atinge de cultul meu.

Aron. Sciu, dar casa Dv. nu va putea fi casa unor dreptcredincioși, căci Domnul profesor sciu de bine, că nu-'și va lăsa legea sa.

Elvira. Nici că s'ar putea cere un lucru ca ăsta.

Aron. Unde va fi dară acea concordanță deplină, acel „un trup și un suflet“, care se cere pentru o căsătorie desăvârșită.

Elvira. Dacă căsătoria noastră nu va putea fi desăvârșită după părerea Sfinției-Tale, va fi una din cele mai fericite, căci amorul învinge orî ce discordanță.

Aron. Da, amorul, pornirea cea sfîntă, ce ne-a sădit suflarea Atotiubitorului în inimile noastre, este atotfericitor, însă acest adevărat amor este rar, pré rar.

Elvira. Orî cât de rar ar fi, noi, eu și cu Antal, îl resimțim.

Aron. Așa cređi Dta în acest moment. Dar așteptă să dați de vr'o încercare.

Elvira. O vom învinge cu puterea amorului nostru.

Aron. Nu doresc nici decum ca să aveți vr'o dată ocaziune de a dovedi adevărul acestei făgăduințe și nici nu voiesc să te indemn, ca să nu-ți ții cuvântul, dar așa te rog, ia séma, reculege-te, pipăia-ți sufletul până în cea mai afundă adêncime a ei, și dacă vei da cumva de un singur punct, care ți-ar produce o simțire câtu'si de puțin neplăcută la atingerea lui, atunci amână logodna până ce-ți vei fi luat încă odată séma — étă tot ce-ți cer.

Elvira (sărutându-i mâna.) Voi face cu sfințenie ceea ce mi-ai recomandat acum.

SCENA V.

Precedenții. Saveta. Sunduc.

Saveta (câtră Aron și Elvira.) Domnul Gligore Sunduc, mare proprietar din România, ne face onore . . .

Sunduc. Mă rog, onórea e din partea mea.

Saveta (presentând.) Domnul părinte Aron, fiica mea Elvira.

Sunduc (dând mâna cu Aron.) Incântat de a-ți face cunoscința (sărutând mâna Elvirei) pe Dta domnișórá, te cunosc mai bine decum ai crede.

Elvira. Sciu că soră-mea ține mult la Dta; îți va fi vorbit de mine.

Sunduc. Mai mult decât atâta. Doamna Pavlescu mi-a permis a-ți studia incântătorul Dtale caracter, dându-mi să citească epistolile ce-i scriai.

Elvira (emoționată.) Soră-mea ține dar cu mult mai mult la Dta decum am știut-o până acum.

Sunduc. Legăturile de amicitție, ce mă unesc cu casa domnului și dómnei Pavlescu constituiesc unica și prea scumpă a mea fericire și trebuie să-ți mărturisesc domnișórá, că idealul ce mi-am format despre Dta . . .

Elvira (zimbind.) Nu corespunde realității.

Sunduc. Ba din contra, este intrecut de dênşa (continuă a conversa in fund).

Saveta (care a susținut un joc mut cu Aron.) Ar fi timp să-i lăsăm singuri, ce ȃicǐ părinte.

Aron. Eu îi las vrënd nevrënd, căcǐ trebuie să mă duc la biserică.

Saveta. Și eu la bucătărie.

SCENA VI.

Precedenții. Manda.

Manda. Tócă cocónă, trebuie să gătim masa de logodná.

Saveta (restită cătră Manda.) Eși!

Manda (ese).

Aron. Tóca! este dar supremul timp ca să alerg la bi-
serică (ese).

Elvira. Tócă, trebuie să mă gătesc (ese).

Sunduc (la o parte.) Logodnă?! Dar iute o mai iau
Domnialor. Nu face nimic, fata-măi place și mai bine de
când am veđut-o și i am vorbit.

Saveta (la o parte.) Să-l poftesc, oră să nu-l poftesc la
logodnă. Dar trebuie să-l poftesc, însă-i voi spune numai de
masă și nu-i voi pomeni încă nimic de logodnă. (Cătră Sun-
duc.) Domnle, te-ași fi rugat să stai la noi, dar din neferi-
eire nu dispun de încăperi . . .

Sunduc. Nici că ași fi primit să vă fac neplăceri in casă.

Saveta. Ce fel, neplăcere! Am fi fost vesele, eu și cu
fiă-mea, decă te-am fi putut găzdui. Dar cel puțin vei prânđi
cu noi in tóte ڊilele, începând de ađi.

Sunduc (la o parte frământat.) Pare că logodna nu se
gătesce pentru mine. Trebuie să aflu Lindată. (Cătră Saveta.)
Am auđit pe servitórea vorbiud de o logodnă.

Saveta (eșită din fire.) Da, a vorbit ticălósa, are să mă
nenorocéscă acea chéză rea.

Sunduc. Cum, ce fel, servitórea Dtale, acea ființă simplă?

Saveta. Ce simplă! Aici nu este vorba de simplitate,
ci de dobitocie

Sunduc. Nu te înțeleg cocónă. Dobitocia servitórei Dtale
ce póte avea d'a face cu logodna de care a vorbit și cum
acéstă logodnă te póte neferici pe Dta?

Saveta. Dobitocia curci, căci așa numim noi pe servi-
tóre, este de vină că Dta ai aflat fără de vreme de logodnă.

Sunduc. Adică trebuiam să aflu mai târđiu.

Saveta. Ba póte nici decum.

Sunduc. In loc să mă lămuresc prin responsurile Dtale,
mă incurc din ce tot mai mult.

Saveta. Să-ți spun in doue cuvinte tótă treaba.

Sunduc. Mă veđi fórte rívnitó de a o afla. Doar nu
va fi vorba de logodna Domnișórei Elvira?

Saveta. Ba chiar de a ei, seraca de mine. S'a amorezat de un Ungur, d'altmintrelea băiat cum se cade.

Sunduc (buimăcit.) Și chiar astăzi aveți să serbați logodna? De sciam una ca asta, nu veniam aici.

Saveta. Elvira nu m'a lăsat să scriu nimenui despre hotărîrea ei. . . . Insă pare că mai adineori vă înțelegeați de tot bine unul cu altul Dta și cu Elvira. Dar decă-și va lua sēma unirea ei cu Ungurul n'a fost nici odată pe placul meu.

Sunduc. Mă duc să iau puțin aer.

Saveta. Dar să poftesci la masă, așa te rog Domnule.

Sunduc (ștergându-și fruntea de sudori). Nu cred că voi putea veni.

Saveta. Ba să poftesci de bună sēmă, să te reintorci cât mai de grabă. Iți voi face rost să vorbesci cu duhovnicul nostru . . . am nădejde, că Sfinția sa va întorce tōte spre bine.

Sunduc (plēcă.) Voi veni cât mă voi simți mai bine. (ese.)

SCENA VII.

Saveta. Pilang.

Saveta. Écă-tă-l.

Pilang. Sărut mânile mamă sócră. Cine era Domnul, care eșia d'aici atât de buimăcit?

Saveta. Îmi vine să-ı spui intregul adevăr, dar nu . . . nu-i bine să ăici hop pân' ce nu te veđi in joc. (Cătră Pilang.) Este un prietin din România, îi vei face cunoșcința căci l'am poftit la ospēțul de logodnă.

Pilang. De ce era insă atât de buimăcit? Nu este cumva un pretendent?

Saveta. Pretendent? Nu mă pricep la cuvinte așa de înalte.

Pilang. Te faci mai nepricepută decum ești. Voiam să ăci, că prietenul din România a venit de bună sēma să-ți cēră mâna Elvirei.

Saveta. Tot ce s'e p'ôte. Scii însă bine, că acum ar fi pré târziu (la o parte) din nefericire.

Pilang. Unde este Elvira?

Saveta. S'e gătesce de logodnă. Bine că-mi aduci a-minte, trebuie să ingrijesc de masă. (ese)

SCENA VIII.

Pilang (mai pe urmă) *Manda.*

Pilang. Aici este de bună sémă vr'o intrigă la mijloc. Mamă sócră, mamă sócră, pómă acrá. . . . Óre și Elvira să fiă amestecată la ceea ce-mi pregătesce mamă-sa? Nu cred. Ea este un suflet nobil și este pré sinceră. N'ar fi alergat la tirtipuri, m'ar fi spus indată verde 'n față, décă și-ar fi schimbat hotărîrea.

Manda (intră cu o ólă atêrnată de mână-i dréptă.) Valeo, cum să-mi scap mână, nu o mai pot scóte din ólă!

Pilang (ride.) Trebuie s'o tăiam cu cutitul.

Manda (țipă). Vai de mine, sărăcuța de mine.

Pilang. Dar ce-ai pățit fată (la o parte) mult e próstă sêrmana.

Manda. Valeo coconașule, să nu-mi tai mână . . . am vîrit-o in astă ólă să iau vr'o doue nucî din ea și veđi . . . n'o mai pot scóte.

Pilang (la o parte.) Să-mi rîd puțin de dênsa. (Cătră *Manda.*) Ai vrut să furî nucî, nu-i așa?

Manda. Așa, vai de mine.

Pilang. Trebuie să-ți dau un canon.

Manda. Ce canon, vai de mine!

Pilang. Sărutat-ai vr'o dată pe vr'un bărbat?

Manda (smerită dar devenind mai atentă.) Nu coco-nașule.

Pilang. Si ți-ar cădea cu greu să săruți pe un bărbat.

Manda (sfeclită.) E pecat . . . mi s'ar lipi mustățile fle-căului de buze, cum mi ș'a inleștat mână în ólă, vai de mine.

Pilang. Din óla ai vroit să furi, dar sărutarea de care vorbesc, are să-ți fiă un canon. Ai să mă săruți chiar pe mine. Hai îmbrățoșeză-mă.

Manda. Nu pot vai de mine, că mi-e frică.

Pilang (la o parte.) Próstă, dar sfeclită. Să vedeți că va fi gata a mă lua după gât, dar atunci pumnul in care stringe nucile, oblindu-se, va scăpa din óla și . . . (cătră Manda cu ton poruncitor) hai, hai, c'apoi îți voi scóte mâna din óla.

Manda. Ba ȕeu, coconașule.

Pilarg. Așa ȕeu.

Manda (voind să îmbrățoșede pe Pilang scapă óla din mâni.) Vai de mine ce pagubă am făcut. (Să plécă și stringe hîrburile și nucile.)

Pilang (rîde.) Ha, ha, ha.

SCENA IX.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Precedenții. *Elvira.*

Elvira. Ce s'a întemplat?

Manda (curățend locul de hêrburi și de nucii.) Păi . . . coconiță dragă . . . coconașul.

Elvira (cătră Pilang.) Te-ai apucat să faci haz de curca nóstră.

Pilang. Ha, ha, ha!

Manda. Mî-a poruncit să-l sărut.

Elviră (uimită.) Să-l săruți? (privind la Pilang) pe el?

Manda. Așa ȕeu coconiță dragă.

Elvira (cătră Manda.) Eși.

Manda (ese speriată.)

SCENA X.

Precedenții fără Manda.

Elvira. Cam nedelicată glumă din partea unui mire și tocmai in ȕiua de logodnă.

Pilang (cu frageȕime, voind să ia pe Elvira de mână,

care se feresce.) Ertare draga mea, dar să fi vădut pe Manda cu mâna incleștată în ȋlă, te-ai fi învoit și tu cu gluma mea.

Elvira. Sciu pré bine eă curca nóstră este pré haslie în prostia ei. Dar e curațică și o guriță dela dēnsa . . .

Pilang. Ba ȃeu nu vei crede doară în serios că ași fi primit sărutarea ei . . . a fost o șagă, nimic mai mult.

Elvira. Ciudată șagă ȃeu . . . te sciam mai aședat.

Pilang. Și eu te sciam mai resonabilă.

Elvira. Nu cred că am devenit mai puțin resonabilă față cu cei resonabili.

Pilang. Bună ȋră cu boierul cel tomnatic, pe care l'am întălnit pe scară când mă uream la voi. Cine este acel domn?

Elvira. Un amic al cumnatului meu Pavlescu.

Pilang. Ha, acum înțeleg pe deplin intriga care s'a țesut în contra mea.

Elvira. Ce, dȃr nu vei fi gelos de dēnsul?

Pilang. Eu gelos? nici mai mult și nici mai puțin de cum poți fi tu gelosă de Manda, servitoarea vȃstră.

Elvira. Ce comparație! Un boier și o servitȃre.

Pilang. Pare că-mă căutați nod în papură.

Elvira. Noi? Eu? dar vine cineva. Scuză mă, nu mă-am terminat pe deplin toaleta. (ese.)

Pilang (privind lung în urma ei.) Nu sciu ȃeu ce să ȃic . . . dar sunt nebun . . . Elvira nu este din cele flușturate . . . ș'apoi Românul este cu mult mai bētrân decât mine.

SCENA XI.

Pilang. Sunduc.

Sunduc. Sluga Dumitale, Domnule . . .

Pilang. Doctor Pilang Antal, profesor.

Sunduc. Gligore Sunduc, moșier.

Pilang (zimbînd) și candidat de însurătȃre.

Sunduc. Nu este lucru cavaleresc a-și rȃde de cel învins.

Pilang. Să mă bată Dumneȃeu dēcă nu-mă placă. Te-ași ruga să fim amici, dēcă nu m'ași teme să nu fiu nemodest.

Sunduc. Nu găsesc nici o nemodestie în propunerea D-tale. Un bărbat pe care Dra Elvira l'a găsit demn de amorul ei, trebuie să fiă un om întreg.

Pilang. A-re-ți a bărbat pré serios decât să te indeletnicesci cu măguliri deșerte, trebuie deci să presupun, că cunoscî mai de aprópe pe promisa mea.

Sunduc. Da, o cunosc, căci sunt amic de casă la Domnul Pavlescu, cumnatul Domniei și am avut ocaziune a mă iniția în caracterul d-ensei, cetind corespondința ce a purtat cu soră-sa. Să-ti spun drept Domnule, eram amoresat de d-ensa până ce nici nu o vedusem încă, acum însă după ce am vădut-o . . .

Pilang. Ești nebun după ea.

Sunduc. Décă decisiunea ce am luat este o nebulie, atunci da, sunt nebun.

Pilang. Și care este acea decisiune?

Sunduc. A nu face nici cea mai mică încercare pentru a o trage în partea mea.

Pilang. Și de ce nu?

Sunduc. D'apoi n'are să se fidanteze asta-ți cu D-ta?

Pilang. Ha, scii și asta?

Sunduc. Cum nu? Sunt chiar invitat la ospéțul de logodnă.

Pilang. Îmi pare bine.

Sunduc. Și mie, dar de una îmi pare rău.

Pilang. Și care-ți este regretul D-tale? Spune tot, căci îmi place pré mult a discuta cu un om spiritual ca și D-ta.

Sunduc. Mă tem că fericirea D-rei Elvira în măritișul ei cu D-ta nu va putea fi dese-vârșită.

Pilang (atins.) Și pentru ce nu?

Sunduc. Fiindcă în casa D-v. va lipsi unitatea de credință.

Pilang. Eu cred tot ce este rezonabil. Nu sunt nici decum fanatic și la cele din urmă, cerënd trebuința, ași fi gata

a trece in sênul bisericeii Dv. îndată ce ași vedea, că prin asta ași putea contribui la sporirea fericirii nóstre.

Sunduc. Asta nu va fi însă, căci cel ce este in stare a se lăpăda de Dumnezeuul său . . .

Pilang (intrerupându-l.) M'ai îndatora forte mult, decă ai binevoi să treci la alt obiect.

Sunduc. Când am ȃis unitate de credință, nu m'am gândit atât la lege, cât mai vêrtos la datinele rezultânde din legăturile de sânge, de neam, cu un cuvânt m'am gândit la naționalitate. Dta ești Ungur, ea e Română. Putea-vei óre, chiar de dragul Elvirei să imbraci simțirii românesci?

Pilang. Sângele apă nu se face nici odată.

Sunduc. Vedî dară cât de fondată este temerea mea.

Pilang. Elvira nu face nici un cas de acéstă împrejurare.

Sunduc. N'a făcut, vrei să ȃici, și de ce n'a făcut, fiindcă sufletul ei a fost preocupat de alte simțirii.

Pilang. De care va fi preocupată cât va trăi.

Sunduc. Acest lucru-l spui, fără a-l crede, fiind cu totul opus naturei omenesci. Amorul nu póte remânea nici odată unicul și esclusivul simț in inima unei ființe omenesci. Va veni o ȃi, in care și Elvira va începe a medita . .

Pilang Cred că voi fi in stare a dirigea meditațiunile ei astfel încât să nu ne desbinăm nici odată. Dar să presupunem că Elvira ar începe să mediteze chiar aȃi și că astfel s'ar întórce fóia . . .

Sunduc. Ce vrei să ȃici cu asta?

Pilang. Să presupunem că din vr'o caasă gravă eu m'ași retrăge séu Elvira te-ar prefera pe Dta, cu un euvânt că dênsa ar deveni a Dtale. Nu s'ar lipsi ea óre in acest cas de un fundament și mai necesar la fericirea ei, decum este pretinsa Dtale unitate de credință?

Sunduc. Care póte fi acest fundament?

Pilang. Patria, Domnul meu, țera nóstră, cel mai scump odor al omului. Dta ai lipsi pe Elvira de acest odor, căci ai lua-o d'aici și ai duce-o in o țéră, streină pentru ea și tristă.

Sunduc. Eu cred că in țără la mine s'ar simți mai acasă decât aici, vedându-se impresurată tot de Români.

Pilang. Așa crești Dta, eu însă cred ale mele, să lăsam dară acéastă discusiune nefolositoare. Ești bogat Domnule?

Sunduc. Da, Domnule, am un venit de peste patru sute de mii de franci pe an.

Pilang. Patru sute de mii de franci! Étä singurul indemn, care m'ar putea determina ca să-ți cedez fericirea mea.

Sunduc. Domnișóra Elvira este modestă, sunt sigur că ea nici nu te va fi întrebat de venitul Dtale.

Pilang. In adevăr, nu m'a întrebat. Dar cu tóte că am ce'mi trebuie și că voi putea oferi Elvirei o existență scutită de griji meschine, ași dori din tótă inima să fiu in stare a-i procura tóte deliciurile posibile, o vieță somptuoasă . . . (întrerupându-se) Până la bogății, trebuie să ved de buchetul de logodnă, pe care nu l'a trimis încă grădinarul. Permite-mi dar să te părăsesc pentru câteva momente. La revedere. (esc.)

Sunduc. La revedere.

SCENA XII.

Sunduc. Aron.

Aron. Ai vorbit cu mirele?

Sunduc. Da.

Aron. Ei bine ce ȓici, este vr'o nădejde ca să-i iai locul.

Sunduc. Nu, și nici n'ași voi s'o fac, căci ași mîhni pe Dra Elvira și țên mult s'o sciu fericită.

Aron. Ești dară convins, că Elvira va fi fericită cu Ungurul.

Sunduc. Da, căci îmi pare băiat cum se cade.

Aron. Dar e Ungur pré infocat.

Sunduc. Dovadă, că-i om de caracter; un mic defect însă totuși are.

Aron. Ce defect?

Sunduc. Ține la bogăție.

Aron. Ca tot omul, ba chiar mai puțin decât alții, căci ia pe Elvira fără nici o zestre.

Sunduc. Fôrte frumos și nobil din partea lui. dar nici eu nu voiesc să rămân mai pre jos. Voi face Drei Elvira o zestre.

Aron. Asta ar fi un act de rară generositate.

Sunduc. Pentru mine o moșie cu un venit de cincideci de mii de franci pe an nu este decât o bagatelă. Voi ceda în posesiunea Drei Elvira o asemenea moșie. Am să scriu îndată actul și te rog a-l preda Drei Elvira, dar cu o condițiune.

Aron. Condițiune? (la o parte) Mă miram că un moșier din România să facă ceva fără interes.

Sunduc. Condițiunea mea este că actul să nu-l predai Drei Elvira decât numai dupa oficiarea cununiei sale.

Aron (îi intinde amândouă mânilor.) Suflet nobil, n'am cuvinte pentru a exprima admirațiunea mea. Îți promit a-ți îndeplini condițiunea ta. Tot odată mă voi ruga neconținut la Atotputintele, ca să-ți binecuvinteze fapta cea admirabilă.

Sunduc. Am putea găsi aici cele necesare de scris, pentru ca să fac actul.

Aron. Da, poftim alătura. (es amândoi.)

SCENA XIII.

S a v e t a. E l v i r a.

Saveta (intră furiosă.) Îmi vine să-mi rup hainele de pe mine.

Elvira. De ce, mamă dragă?

Saveta. De necaz. Vita de Manda îmi face toate pe dos. Inchipuește-ți numai. I-am ținut să gătescă masa. Să puiă talere în jos și peste fie-care taler o farfurie. Dar temându-mă că nu va sci deosebirea între taler și farfurie, i-am spus că farfuriile sunt mai găvănóse decât talerile și ce cređi că a făcut?

Elvira. Vr'o nebunie.

Saveta. Jos a pus farfuriî ér peste ele câte un castron.

Elvira. Ha, ha, să mâncăm supa din castróne . . . Eu am trimis-o dupa un timbru de cincî crucerî și mî-a adus cimbru de cincî crucerî.

Saveta. Ér acum când e să ne punem la masă nu mai vine.

Elvira. Unde a mers?

Saveta. Am trimis-o la părintele Andreiu.

Elvira. Pentru ce? N'avem pe părintele Aron.

Saveta. Ba da, însă părintele Aron n'a voit s'a facă.

Elvira. Ce lucru?

Saveta. Un sărindar pentru implinirea dorinței mele.

Elvira (supărată.) Mamă cum poți face asemenea lucruri, chiar in ziua de logodnă, ba cu un moment inaintea oficiarei ei, căci étă părintele Aron și Domnul Sunduc! Nu mai lipsește decât mirele.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SCENA XIV.

Precedentele. Aron. Sunduc.

Sunduc. Mirele s'a dus să vedă de buchet, trebuie să vină și el îndată.

Aron. Și eliserul meu va sosi îndată cu odórele și cu sfită.

Sunduc (oftând.) Să fia intr'un ceas bun.

Saveta. Numai Manda ticălósa mai zăbovește. (La o parte.) Ași vrea să știu, decă a găsit pe părintele Andreiu.

Elvira. Să nu mă pot eu óre logodi până ce nu va veni și curca?

Sunduc. Ce fel de curcă?

Saveta. Avem o servitóre căreia îi dicem așa, o chéză rea.

Elvira. Ba să dicî mamă dragă! (la o parte.) Era mai, mai să mă strice cu Antal.

Aron. Nu credeți in cheze rele și nici in bune. Ómenii nu sunt decât nisce debile unelte in mânilé Atotputernicului. Câte odată o ființă cu mult mai ticălósa decum este servi-

torea Dv., decă vrea Dumnezeu pótă să ne aducă mult bine chiar prin prostia ei.

SCENA XV.

Precedenții. Pilang. Manda.

Pilang. Ha, ha! scii că are haz!

Elvira. De ce rîdi așa?

Pilang. Cum să nu rîd. Ascultați numai. Intrând in sala de mîncare ca să depun buchetul ce ți-am adus (face ° înclinare cătră Elvira, care respunde asemenea) mă pomenesc că Manda îmi sare inainte de după ușă, unde stătuse tupilată.

Saveta. Manda in sala de mîncare tupilată pe după ușă, dar acolo te-am trimis eu pe tine? Spune, ce ai căutat acolo curcă blăstămată.

Manda. Păi . . . (cătră Pilang) veți că și acum mă polecesce.

Pilang. Pentru a-și resbuna de acésta polecră asupra Dtale mamă sócră și asupra Elvirei, nu s'a dus la părintele Andreiú, ci m'a pândit pe mine, ca să-mi spuiă că ai trimis-o la dênsul cu un sárindar, pentru ca Dumnezeu să nu îngăduie ca să iau eu pe Elvira.

Saveta. Mișelca, auđi colo ce rēutate de ea.

Manda. Păi, ce mă tot polecriți, ce mă tot ocăriți ȃcēndu-mi mereu curcă.

Aron. Dar acésta polecră nu este nici decum rușinósă.

Sunduc. Ba tocmai dimpotrivă este un nume de fală, căci amintesce pe curcanii cei vitezi.

Elvira. Așa ȃeu Măndică, să fi mēndră că te asemănăm cu curcanii cei vitezi cari la 1878 au cucerit Grivița și Plevna.

Pilang. Bazme.

Aron. Domnul profesor póte nu scie că la dorobanții români poporul le ȃdice curcani.

Sunduc. Fiind-că pórtă pene de curcă in căciulile lor!

Pilang (cu dispreț.) Ba îi cunosc pré bine pe acei opin-

cară și tocmai pentru-că îi cunosc și fiind-că știu evenimentele resbelului ruso-turc.

Elvira. Ruso-romano-turc, dragă.

Pilang. Sunt gata a primi toate dela tine draga mea, numai corcetură în specialitatea mea, adică în istoria universală nu primesc.

Aron. În ce limbă ai citit istoria resbelului ruso-romano-turc, de bună seamă în cea unghurească?

Pilang. Domnule părinte află, că nu există resbel ruso-romano-turc!

Elvira. Și nici curcani ore?

Pilang. Ba da curcani și curci ori cât vei voi, nise ființe, toate asemenea curcei voștre.

Saveta. Va să zică curcanii dela Plevna au fost nise proști și nemernici.

Pilang. Dta o dicit.

Elvira. Sferșese cu această glumă, că mă dore.

Pilang. Nu este nici o glumă, ci este sfinta mea convingere.

Elvira. Ești dară convins că Romani nu pot fi vitezi.

Pilang. Pre cât sunt de convins de gentileța și de bunătatea ta, tot pre atât sunt de pătruns de nemernicia soldatului român.

Sunduc (iritat.) O asemenea ofensă . . .

Saveta (turbată.) Las' să-i scot eu ochii.

Pilang (cătră *Sunduc*.) Poftesci satisfacțiune, și o dau la moment.

Elvira (în mare alterațiune.) Vrei să te bați, tocmai acum când ar fi să ne logodim; ah, vai de mine,

Saveta. Nici vorbă de logodnă. Până va mai curge o singură picătură de sânge românesc prin vinele mele, nu voi îngădui ca ficia-mea să se unescă cu un disprețuitor al soldatului român.

Pilang (care a stăruit a liniști pe *Elvira* și a fost res-

căci Dumnezeu ne-a ajutat chiar și fără sărindar. Vină să te sărut (o îmbrățișează. Tablou.)

Aron (arătând spre Sundue și Elvira.) Nu e pentru cine să gătesce, ci e pentru cine să nimeresce.

(Cortina cade.)

A apărut
in Tipografia Alexi, Braşov

MANUAL DE GIMNASTICĂ

(cu numeroase ilustraţiuni)

LUCRAT PE BASA PLANULUI MINISTERIAL

PENTRU SCOLELE POPORALE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DE

IOAN E. PRODAN,

profesor diplomat în gimnastică la scótele medii gr. or. rom. în Braşov.


~~~~~  
**CURSUL I.**  
~~~~~

Preţul 30 cruceri.

